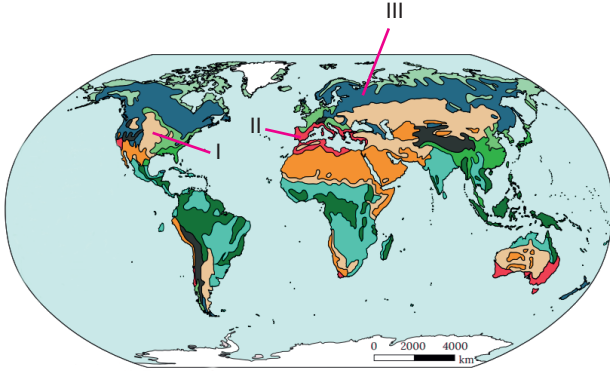

SORU KAZANIMLARI

189.	11.3.8 Tarım ve Ekonomi İlişkisi-Tarım Yöntemleri	223.	11.4.1 Çevre Sorunları ve Türleri
190.	11.3.8 Tarım ve Ekonomi İlişkisi-Gelişmiş Ülkeler	224.	11.4.1 Çevre Sorunları ve Türleri
191.	11.3.8 Tarım ve Ekonomi İlişkisi-Fransa	225.	11.4.1 Çevre Sorunları ve Türleri
192.	11.3.8 Tarım ve Ekonomi İlişkisi-İntansif Tarım	226.	11.4.1 Çevre Sorunları ve Türleri
193.	11.3.8 Tarım ve Ekonomi İlişkisi-Danimarka	227.	11.4.3 Enerji Kaynaklarının etkileri
194.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	228.	11.4.2 Yenilenen Enerji Kaynakları
195.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	229.	11.4.2 Enerji Kaynaklarının Etkileri
196.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	230.	11.4.2 Madenler ve Enerji Kaynaklarının Etkileri
197.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	231.	11.4.2 Madenler ve Enerji Kaynaklarının Etkileri
198.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	232.	11.4.4 Doğal Kaynakların Farklı Kullanımı
199.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	233.	11.4.5 Yanlış Arazi Kullanımı
200.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	234.	11.4.5 Yanlış Arazi Kullanımı
201.	11.3.9 Küresel ve Bölgesel Örgütler	235.	11.4.5 Yanlış Arazi Kullanımı
202.	12.3.2 Jeopolitik Konum-Doğal kaynakların önemi	236.	11.4.5 Yanlış Arazi Kullanımı
203.	12.3.11 Jeopolitik Konum-Sıcak Çatışmalar	237.	11.4.6 Küresel Çevre Sorunlarının Yayılması
204.	12.3.11 Jeopolitik Konum-Sıcak Çatışma Bölgeleri	238.	11.4.6 Küresel Çevre Sorunlarının Yayılması
205.	12.3.2 Jeopolitik Konumu Etkileyen Faktörler	239.	11.4.6 Küresel Çevre Sorunlarının Yayılması
206.	12.3.2 Jeopolitik Konum-Unsurlar	240.	11.4.7 Doğal kaynakların sürdürülebilirliği
207.	12.3.2 Jeopolitik Konum-Sınırı Aşan Sular	241.	11.4.6 Küresel Çevre Sorunlarının Yayılması
208.	12.3.3 Türkiye'nin Jeopolitik Konumu	242.	11.4.7 Doğal Kaynakların sürdürülebilirliği
209.	12.3.4 Türkiye'nin Jeopolitik Konumu	243.	11.4.7 Doğal Kaynakların sürdürülebilirliği
210.	12.3.4 Türkiye'nin Jeopolitik Konumu	244.	11.4.7 Doğal Kaynakların sürdürülebilirliği
211.	12.3.5 Türkiye'nin Jeopolitik Konumu	245.	11.4.7 Doğal Kaynakların sürdürülebilirliği
212.	12.3.5 Türkiye'nin Jeopolitik Konumu	246.	11.4.7 Doğal Kaynakların sürdürülebilirliği
213.	12.3.6. Ülkeler Arası Etkileşim-Teknolojinin Önemi	247.	11.4.7 Doğal Kaynakların sürdürülebilirliği
214.	12.3.6. Ülkeler Arası Etkileşim-Teknolojinin Önemi	248.	12.4.1 Doğal Çevrenin Sınırlılığı
215.	12.3.7. Ülkelerin Gelişmişlik Seviyesinin Belirlenmesi	249.	12.4.3 Çevresel Örgütler
216.	12.3.8 Ülkelerin Gelişmişlik Özellikleri	250.	12.4.1 Doğal Çevrenin Sınırlılığı
217.	12.3.9 Ülkelerin Doğal Kaynak Potansiyeli	251.	12.4.1 Doğal Çevrenin Sınırlılığı
218.	12.3.7 Ülkelerin Gelişmişlik Seviyesinin Belirlenmesi	252.	12.4.3 Çevresel Örgütler
219.	12.3.9 Ülkelerin Doğal Kaynak Potansiyeli	253.	12.4.2 Ülkelerin Farklı Çevre Politikaları
220.	12.3.7. Ülkelerin Gelişmişlik Seviyesinin Belirlenmesi	254.	12.4.3 Çevre Sorunlarının Çözümü
221.	12.3.8 Ülkelerin gelişmişlik özellikleri	255.	12.4.1 Doğal Çevrenin Sınırlılığı
222.	11.4.1 Çevre Sorunları ve Türleri		

1. Aşağıdaki haritada yeryüzündeki biyomların dağılışı gösterilmiştir.

Buna göre haritada numaralarla gösterilen biyomlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Ilıman çayır	Çalı	İğne yapraklı orman
B)	Ilıman çayır	İğne yapraklı orman	Çalı
C)	İğne yapraklı orman	Çalı	Ilıman çayır
D)	İğne yapraklı orman	Ilıman çayır	Çalı
E)	Çalı	İğne yapraklı orman	Ilıman çayır

2. En büyük su ekosistemi okyanuslardır. Okyanuslar, binlerce metre derinlikte fakat canlı türlerinin büyük çoğunluğu ilk 200 metrelik derinlikte yaşamaktadır.

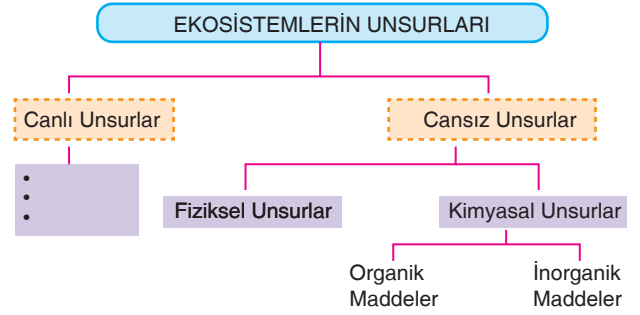
Buna göre bu yaşam alanındaki canlıların dağılımını;

- I. suyun sıcaklığı,
- II. suyun tuzluluk oranı,
- III. sudaki basınç ve ışık yoğunluğu

faktörlerinden hangileri etkiler?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Aşağıda ekosistemlerin unsurlarının gösterildiği bir şema verilmiş ve bu şemada canlı unsurlar boş bırakılmıştır.

Buna göre canlı unsurlara yazılması gerekenler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitkiler, Karbondioksit, Protein
B) Hayvanlar, Ayrıştırıcılar, Bitkiler
C) Ayrıştırıcılar, Karbonhidrat, Bitkiler
D) Su, Oksijen, Bitkiler
E) Vitamin, Hayvanlar, Bitkiler

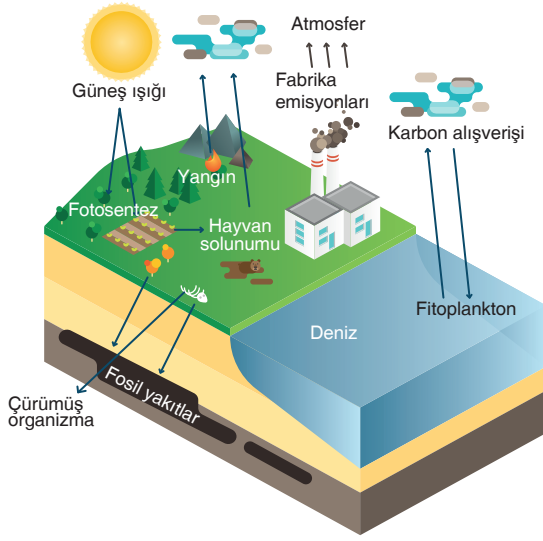
4. Coğrafya öğretmeni Mustafa Bey, 11-A sınıfı öğrencilerine yaptığı yazılı yoklamada "habitat, biyom, ekoloji, besin zinciri ve popülasyon" terimlerinin tanımlarını sormuştur. Burak her bir tanımın 4 puan olduğu bu terimleri aşağıdaki gibi tanımlamış ancak toplam 16 puan almıştır.

- Canlıların birbiriyle ve çevresiyle olan ilişkisini inceler.
- Bir canlının doğal olarak barındığı, beslendiği ve ürediği yaşam alanıdır. Kısaca canlının doğadaki adresidir.
- Belli bir zaman diliminde belli bir alanda yaşayan aynı canlı türüne ait topluluktur.
- Benzer yetişme şartlarına sahip bitki ve hayvan topluluklarını içinde barındıran bölgelerdir.

Buna göre Burak soruda yer alan terimlerden hangisinin tanımını yapamamıştır?

- A) Habitat   B) Biyom   C) Popülasyon
D) Ekoloji   E) Besin zinciri

5. Aşağıdaki görselde karbon döngüsünün aşamaları verilmiştir.

Bu görselden hareketle karbon döngüsüyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

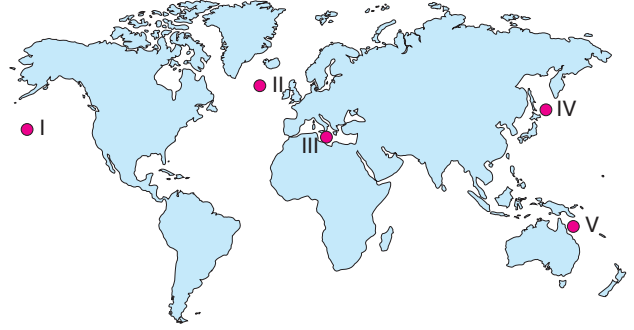
- A) Atmosferdeki karbondioksit besin zincirine fotosentez yoluyla girer.
B) Bitkiler, fotosentez sırasında güneş enerjisine ihtiyaç duyar.
C) Suyun hava ile temas ettiği yüzeyde karbon alışverişi iki yönlü gerçekleşir.
D) Uzun bir zaman sonra çürümüş organizmalar sıkışarak petrol ve kömür gibi fosil yakıtla dönüşerek karbon tüketimi olur.
E) Fosil yakıtların yanmasıyla karbon tekrar doğaya döner.

6. Besin zincirindeki canlıların üreticiden tüketiciye doğru dikey olarak dizilmesiyle "besin piramidi" oluşur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi besin piramidinin en alt kısmında yer alır?

- A) Çayır   B) Ceylan   C) Kartal
D) Tavşan   E) Sırtlan

7. Mercan resifleri, deniz canlıları için hem beslenme hem de barınma alanıdır. Deniz altında adeta bir çalılığa benzeyen mercan resifleri, denizlerin vahaları olarak adlandırılır.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde mercan resiflerinin yaygın olarak bulunduğu söylenebilir?

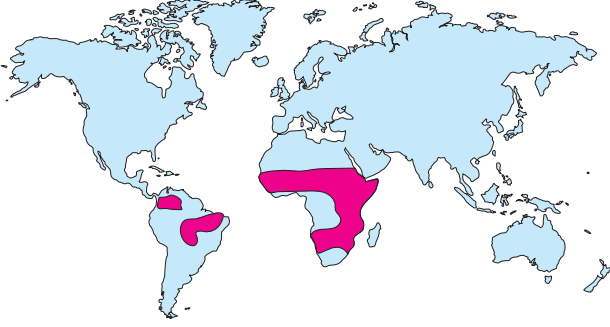
- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Su ekosistemleri, denizel su ekosistemleri ve karasal su ekosistemleri olmak üzere ikiye ayrılır. Karasal su ekosistemleri göl, bataklık ve akarsu ekosistemleri olarak üçe ayrılır.

Buna göre göl ve bataklık ekosistemleriyle ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel olarak tatlı sulardan meydana gelen göl ve bataklık ekosistemleri tatlı yüzey sularının % 87'sini oluşturur.
B) Göl ekosisteminde yaşayan başlıca canlılar; saz, karnıyarık, nilüfer gibi sucul bitkilerin yanı sıra algler, kurbağa, su yılanı, sazlan ve karabataktır.
C) Göldeki besin maddelerinin miktarını daha çok çevreden gelen organik maddeler belirler.
D) Akarsuların getirmiş olduğu tortulların biriktiği gölün kıyı kesimleri canlı türü bakımından daha fakirdir.
E) Bataklık alanlar yeryüzü şekillerine bağlı olarak oluşan üzeri sazlarla kaplı durgun ve sığ su birikintileridir.

9. Aşağıdaki haritada bir biyomun yeryüzündeki yayılış alanları gösterilmiştir.

Bu biyoma ait özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Doğal bitki örtüsü yazları yeşerip kışları sararan yüksek boylu otlardır.
B) Zürafa, zebra, fil, arslan, leopar, çita, babun, timsah, antilop, sırtlan gibi hayvanlar görülür.
C) Yıllık sıcaklık ortalaması yüksek, sıcaklık farkları azdır.
D) Yaz mevsimi yağışlı geçerken kış mevsimi kurak geçer.
E) Sadece Güney Yarım Küre'de görülür.

10. Türkiye'nin de taraf olduğu "Ramsar Sözleşmesi" kapsamında sulak alanların korunması ve akılcı kullanımı hedeflenmektedir. Bu hedeflerin gerçekleşmesine yönelik Türkiye'de 14 adet Ramsar alanı bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Ramsar alanlarından biri değildir?

- A) Manyas Gölü
B) Sultan Sazlığı
C) Meke Gölü
D) Ölüdeniz
E) Nemrut Gölü

11. Sıcaklık değerlerinin mevsim normallerinin altına düşmesi ve düşük sıcaklıkların uzun bir süre devam etmesi de soğuk hava dalgası olarak ifade edilir. 2012 yılında Orta ve Doğu Avrupa'da yaşanan aşırı soğuklar ile kar yağışı yaklaşık bir ay devam etmiştir.

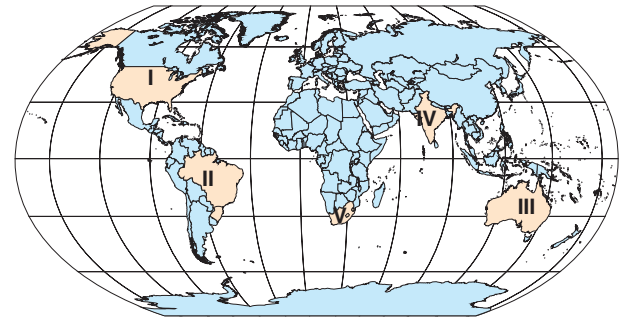
Buna göre süreç sonunda;

- I. nehir ve göllerin donması,
II. ulaşımın aksaması ve enerji tüketiminin artması,
III. buğday, arpa gibi tahılların üretim alanlarında azalma olması

olaylarından hangilerinin yaşandığı söylenemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

12. Kümülonimbus bulutları içerisinde oluşmuş, yeryüzüne kadar uzanan sarmal hareketlerle dönen rüzgârlara hortum denir. Hortum, denizlerin ya da karaların üzerinde oluşabilir.

Buna göre haritada numaralanmış ülkelerden hangisinin hortumlardan en fazla etkilendiği söylenebilir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

13. Küresel iklim değişikliği gibi iklim sistemindeki köklü değişimlerin de ölçülen, gözlenen ve bilim insanlarınca tespit edilen meteorolojik olası etkileri vardır.

Bu etkiler arasında;

- I. sıcak hava dalgalarının yaşanması,
- II. şiddetli yağış sıklığının artması,
- III. bazı yerlerde yağış artışının bazı yerlerde ise kuraklığın yaşanması

durumlarından hangilerinin olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

14. Pirinç tarlaları ve gübre kullanımı sera gazlarının atmosfere salınımına neden olur.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin hangisinde bu sebepten dolayı atmosfere salınan sera gazlarının fazla olduğu söylenebilir?

- A) Brezilya   B) Rusya   C) Çin
D) Fransa   E) Avustralya

15. 1960'lı yıllarda Sovyetler Birliği Dönemi'nde, bölgede daha fazla pamuk üretmek amacıyla gölü besleyen büyük nehirlerin suları pamuk tarlalarını sulamak için kullanılmış ve Aral Gölü günümüzde çok büyük oranda su varlığını yitirmiştir.

Buna göre Aral Gölü'nün beslenmesinde önemli rolü olan nehirler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amu Derya → Siri Derya
B) Obi → Volga
C) Yenisey → Sarınehir
D) Lena → Ganj
E) İndus → Volga

16. Tüm insanları ve geleceğimizi ilgilendiren küresel iklim değişimine karşı etkilerin azaltılması ve uyum sağlama olmak üzere iki yöntemin birlikte uygulanması gerekmektedir.

Azaltma: Küresel iklim değişikliğini yavaşlatmaya, olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik önleyici çalışmalardır.

Buna göre azaltmaya yönelik bu çalışmalar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tüketim alışkanlığının değiştirilmesi
B) Enerji verimliliğinin sağlanması
C) Ormanların korunması
D) Su kaynakları yönetiminin yapılması
E) Geri dönüşüm uygulamalarının yapılması

17. Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik yapılan planlamalara "nüfus politikası" denir. Ülkeler, sahip olduğu nüfus üzerinden kendi toplum şartlarına ve hedeflerine uygun nüfus politikaları geliştirirler. Her ülkenin nüfus artış hızı, ekonomik gelişmesi, halkın kültür düzeyi gibi özellikleri birbirinden farklı olduğu için izledikleri nüfus politikaları da birbirinden farklılık göstermektedir.

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisinin izlediği nüfus politikasının diğerlerinden farklı olduğu söylenebilir?

- A) İtalya   B) Almanya
C) Japonya   D) Endonezya
E) Rusya

18. **1. dönem:** 1900-1950 yılları arasında yaşanan iki dünya savaşı nüfusun azalmasına neden olmuştur.
2. dönem: Savaşlar sonucunda nüfusun artması yönünde çalışmalar yapan ülke uyguladığı teşvik politikalarıyla nüfus patlaması yaşamıştır.
3. dönem: 1975 yılından itibaren doğum oranları ve nüfus artış hızı belirgin bir biçimde yavaşladığı için nüfus artışını özendirici politikalar izlemiştir.

Nüfus artış dönemleri verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

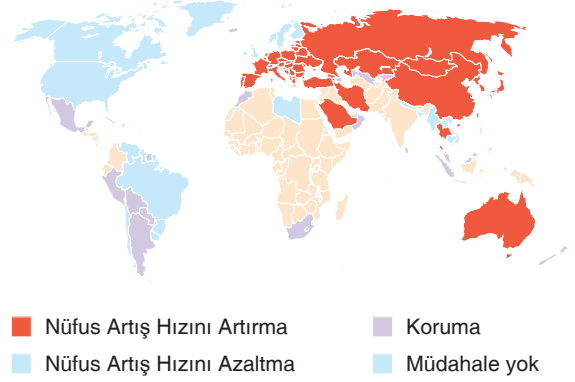
- A) Çin
B) Türkiye
C) Japonya
D) Hindistan
E) Fransa

19. Nüfus politikaları, kullanılan yöntem ve tekniklerle ülkelerin ihtiyaç ve amaçları doğrultusunda üç farklı şekilde uygulanmaktadır. Bunlar;
I. nüfus artış hızını azaltmak,
II. nüfus artış hızını yükseltmek,
III. nüfusu korumak ve niteliğini iyileştirmektir.

Buna göre bu politikaları uygulayan ülke örnekleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Pakistan	Polonya	Arjantin
B)	Pakistan	Arjantin	Polonya
C)	Arjantin	Polonya	Pakistan
D)	Arjantin	Pakistan	Polonya
E)	Polonya	Arjantin	Pakistan

20. Aşağıdaki haritada 2015 yılı itibarıyla dünyada uygulanan nüfus politikalarının dağılımı gösterilmiştir.

Buna göre haritada nüfus artış hızını artırma yönünde nüfus politikası izleyen ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Avustralya
B) İspanya
C) Meksika
D) Arabistan
E) Kazakistan

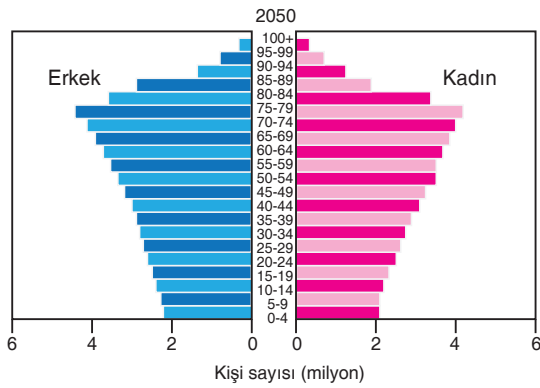
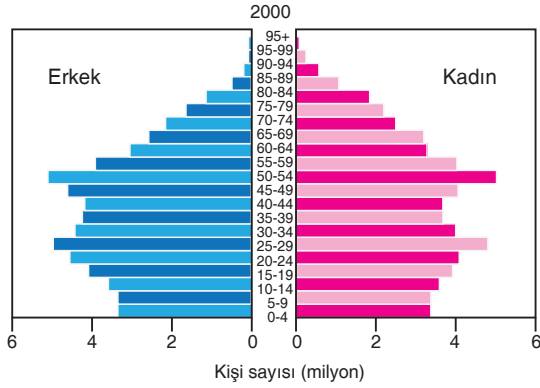
21. Aşağıda nüfus artış hızının azalması veya artması durumunda ortaya çıkabilecek olumlu ve olumsuz sonuçlar verilmiştir. Bunlar;

- I. Nüfusa bağlı yatırımların artması ve tasarrufların azalması,
II. Mal ve hizmetlere olan talebin artması,
III. Üretimde artış meydana gelmesi,
IV. Kişi başına düşen millî gelirin artması,
V. Kalkınma hızının düşmesidir.

Bu sonuçlardan hangileri nüfus artış hızının artması durumunda ortaya çıkan olumlu durumlardandır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

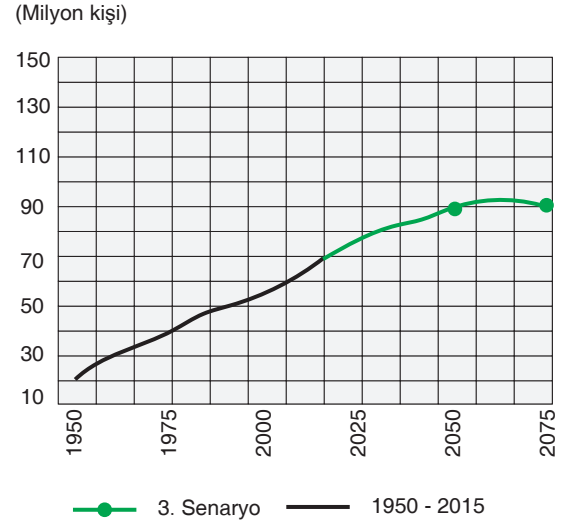
22. Aşağıda Japonya'nın 2000 yılına ait nüfus piramidi ve 2050 yılı tahmini nüfus piramidi verilmiştir.

Bu piramitlere göre Japonya'nın nüfus özellikleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Nüfus artış hızını artırma yönünde politikalar izlemelidir.
B) Yaşlı nüfus oranı artacaktır.
C) Ortanca yaş artacaktır.
D) Genç nüfus oranı azalacaktır.
E) Demografik yatırımlar artacaktır.

23. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 1950-2015 yılları arasındaki nüfus miktarları ile 3. senaryoya göre günümüzden 2075 yılına kadar tahmini nüfus miktarları verilmiştir

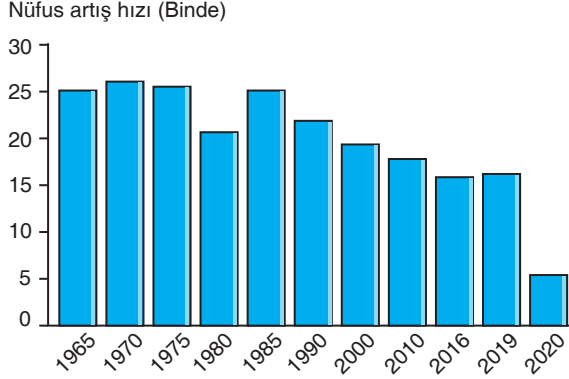
Türkiye nüfusunun 3. senaryoya göre yaş grupları ve nüfus miktarı aşağıdaki gibidir.

Nüfus Miktarı (3. Senaryo - 2075)	
Yaş Grupları (%)	89172088
0 - 14	14,6
15 - 64	57,7
65 +	27,7

Buna göre Türkiye nüfusunun geleceği ile ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Nüfus miktarı 2050 yılından sonra düşmeye başlayacaktır.
B) Yaşlı nüfus oranı artacaktır.
C) Ortanca yaş yükselecektir.
D) Ülke dışına göçler artacaktır.
E) Genç nüfus oranı azalacaktır.

24. Aşağıda Türkiye'nin 1965-2020 yılları arasındaki nüfus artış hızı grafiği verilmiştir.

Buna göre Türkiye'nin gelecekte yapması gerekenler arasında;

- I. nüfus artış hızını artırma yönünde politikalar izlemesi,
- II. göçmenlerin ülkeye girişlerini kolaylaştırması,
- III. demografik yatırımları daha fazla artırması

durumlarından hangileri vardır?

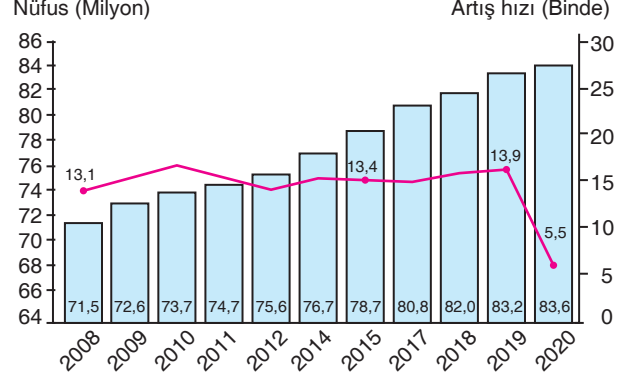
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

25. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, özel teşkilat kurmaya, gebeliği önleyici ilaç ve araçları temin veya imal etmeye veya ettirmeye, muhtaç olanlara bu ilaç ve araçları parasız veya maliyetinden ucuz fiyatla vermeye, verilmeye veya sattırarak için tedbir almaya yetkilidir. İlaç ve araçların imal veya Türkiye'ye ithali Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının iznine tabidir.

Bu parçada sözü edilen nüfus planlaması hakkındaki kanun aşağıdaki dönemlerin hangisinde çıkarılmıştır?

- A) 1923 – 1965 dönemi
B) 1965 – 1980 dönemi
C) 1980 – 2005 dönemi
D) 2005 – 2014 dönemi
E) 2014'ten sonrası

26. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 2008-2020 yılları arasındaki nüfus artış hızı ve nüfus miktarları gösterilmiştir.

Buna göre yalnızca grafikteki bilgilerden yararlanarak;

- I. nüfus artış hızının en az olduğu dönem,
- II. nüfus miktarının sürekli artmasının nedenleri,
- III. nüfus artış hızındaki dalgalanmaların nedenleri

bilgilerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

27. 2005'ten sonra Türkiye'de hükümet yetkilileri, 1965'e kadar uygulanan ve nüfus artış hızını yükseltmeyi amaçlayan politikalara dönüş işareti veren bir söylem geliştirmiştir. Bunun yanı sıra doğum oranlarının artırılmasına yönelik özellikle 2014 yılından sonra yapılan bir dizi yasal düzenleme hayata geçirilmiştir.

Bu düzenlemeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Doğum yapan annelere çocuk sayısına göre maddi destek verilmesi
B) Çalışan anneler için çalışma sürelerinin kısaltılması
C) Doğum izinlerinin artırılması
D) Bakıcı yardımı yapılması
E) Dört ve daha fazla çocuğu olan ailelere iki yıl süreyle asgari ücretten maaş ödenmesi

28. I. Çalışan annelerin doğum izin sürelerinin uzatılması
II. Göçlerle nüfusun artırılmaya çalışılması
III. Beş ve daha fazla çocuğu olan ailelerin yol vergisinden muaf tutulması
IV. Devlet yöneticilerinin aileleri üç veya daha fazla çocuk sahibi olmaları konusundaki teşvikleri
V. Türk Ceza Kanunu'nda nüfus artışı ile ilgili madde hükümlerinin yürürlükten kaldırılması

Türkiye'de farklı dönemlerde uygulanan yukarıdaki nüfus politikaları kendi aralarında ikişerli gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

29. Aşağıdaki tabloda bazı şehirler ve bu şehirlerin gelişmesinde ön plana çıkan fonksiyonlar eşleştirilmiştir.

Şehir	Fonksiyon				
	Maden	Din	Sanayi	Kültür	Liman
Tokyo	✓				
Kudüs		✓			
Hamburg					✓
Kocaeli			✓		
Harvard				✓	

Bu eşleştirmede hangi şehrin fonksiyonu yanlış verilmiştir?

- A) Tokyo B) Kudüs C) Hamburg
D) Essen E) Harvard

30. Sanayi şehirleri, Sanayi Devrimi'nin etkisiyle ortaya çıkmıştır. Bu şehirler, diğer sektörlerin gelişmesini etkileyerek faaliyet gösterdiği bölgenin ön plana çıkmasını sağlar.

Buna göre söz konusu şehirlere aşağıdakilerden hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) Manchester B) Tokyo C) Miami
D) Los Angeles E) Kocaeli

31. Günümüzde dünyadaki bütün şehirlerin ortaya çıkışı ve gelişmesinde birden fazla fonksiyon etkili olmuştur.

Venedik

Kırna

Roma

Hong Kong

Buna göre görsellerdeki şehirlerin gelişmesinde ön plana çıkan fonksiyonlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İdari B) Maden C) Ticaret
D) Turizm E) Tarım

32. Coğrafya öğretmeni Akif Bey, şehirlerin ortaya çıkışını anlatırken "Şehirselleşmelerin ilk ortaya çıktığı alanlar; Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Çin ve Orta Amerika'dır." açıklamasını yapmış ve öğrencilerine şehirlerin ilk olarak bu alanlarda ortaya çıkmasında etkili olan faktörlerin neler olduğunu sormuştur. Öğrencilerden bazıları da aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

Cemal: İlman iklim koşulları

Kemal: Verimli tarım alanları

Sena: Su kaynaklarının bolluğu

Rana: Toprak yapısının elverişli olması

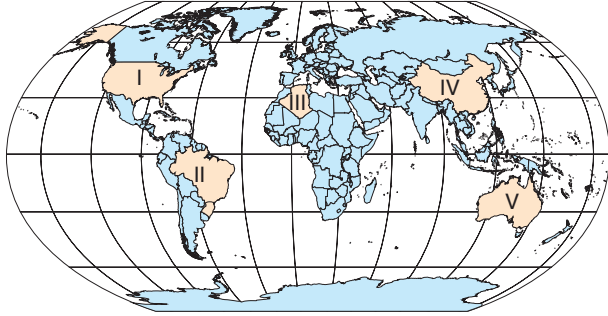
Berna: Yer altı kaynakları bakımından zengin olması

Buna göre hangi öğrencinin verdiği cevap yanlıştır?

- A) Kemal B) Berna C) Sena
D) Rana E) Cemal

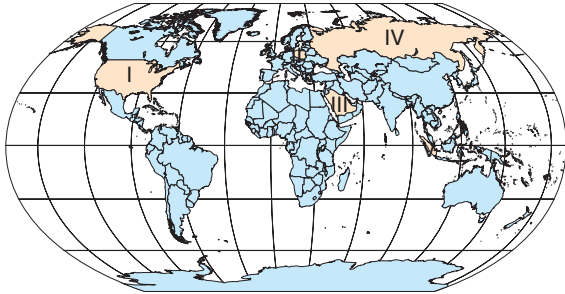
33. Günümüzde Rio de Janeiro, önemli bir sanayi merkezidir. Gemi, ilaç, cam ve giysi üreten fabrikalar, elektronik ve bilgisayar ile metalürji sektörü şehirdeki başlıca sanayi kuruluşlarıdır.

Hakkında bazı bilgiler verilen bu şehir haritasındaki numaralanmış ülkelerden hangisinde yer alır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

34. İdari şehirler bir ülkenin, bölgenin ya da küresel ölçekte bir örgüt veya kuruluşun yönetim merkezi olmasıyla birlikte gelişen şehirlerdir.

Buna göre haritada numaralanmış ülkelerden hangisinin idari şehri yanlış verilmiştir?

- A) I → Washington   B) II → Varşova
C) III → Mekke   D) IV → Moskova
E) V → Jakarta

35. Şehirler fonksiyonların göre küresel, bölgesel ve yerel etkiye sahiptir. Küresel etkiye sahip olan şehirler teknoloji, borsa, eğitim, kültür ve dinî bakımdan uluslararası etkiye sahiptir.

Buna göre küresel etkiye sahip olmasında eğitim ve kültürel faktörlerin etkili olduğu şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tokyo   B) Moskova   C) Dubai
D) Oxford   E) Hamburg

36. I. Şehirde yapılan işler, alınan kararlar, üretilen mallar ve hizmetler dünya çapında bir alana ve kitleye hitap eder.
II. Şehirde ve onun yakın çevresinde yaşayan nüfusun ihtiyaçlarına cevap verecek boyuttadır.
III. Bazı şehirler uluslararası etkiye sahip olmamakla birlikte çevresindeki bazı ülkeler üzerinde etkiye sahiptir. Bu şehirler aynı zamanda küresel şehir adaylarıdır.

Bu cümlelerde etki alanları belirtilen şehirlere verilebilecek örnekler aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

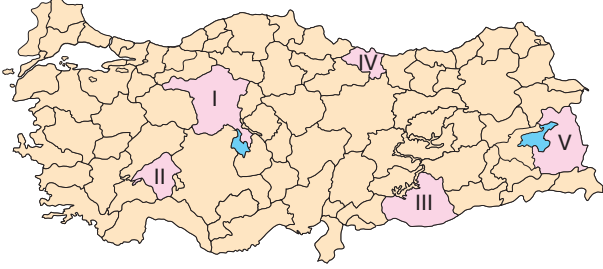
	I	II	III
A)	New York	Tahran	Siirt
B)	New York	Siirt	Tahran
C)	Tahran	New York	Siirt
D)	Siirt	New York	Tahran
E)	Tahran	Siirt	New York

37. Türkiye'de bazı şehirlerin oluşmasında ve gelişmesinde tek bir fonksiyon etkili olurken bazı şehirlerin oluşumunda ve gelişmesinde birden fazla fonksiyon etkili olmaktadır.

Buna göre aşağıdaki şehirlerden hangisinin gelişmesinde etkili olan fonksiyon sayısı daha fazladır?

- A) Muğla   B) Rize   C) Gaziantep
D) Bursa   E) Zonguldak

38. Küreselleşme hızlı şehir hayatına karşı 1999 yılında İtalya'nın Greve'in Chianti şehrinde kurulan Cittaslow nüfusu 50.000'in altındaki şehirlerin üye olabildiği uluslararası belediyeler birliğidir. İtalyanca "citta" (şehir) ve İngilizce "slow" (yavaş, sakin) kelimelerinden oluşan Cittaslow, "sakin şehir" anlamında kullanılmaktadır. Dünyada 30 ülke ve 264 kent, Türkiye'den ise 18 şehir bu birliğin üyesidir. Aşağıdaki haritada bazı iller numaralarla gösterilmiştir.

Bu illerden hangisinde söz konusu birliğe üye olan sakin şehir yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

39. Şehirlerin gelişmesinde bazı fonksiyonlar ön plana çıkmaktadır.

•	Akhisar, Erbaa, Ödemiş, Çarşamba, Ceyhan
•	Mersin, İskenderun, Zonguldak, Trabzon, Bandırma,
•	Murgul, Batman, Divriği, Soma, Raman
•	Alanya, Bodrum, Ürgüp, Çeşme, Marmaris, Kuşadası

Buna göre tabloda verilen şehir gruplarının gelişmesinde ön plana çıkan fonksiyonlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sanayi B) Liman C) Turizm
D) Tarım E) Maden

40. Bazı şehirlerde yapılan işler, alınan kararlar, üretilen mallar ve hizmetler dünya çapında bir alana ve kitleye hitap eder. Aşağıda bazı şehirlere ait görseller verilmiştir.

Tokyo

Mekke

Kahire

Ulan Bator

Bu şehirlerden hangilerinin dünya çapında bir etkiye sahip olduğu söylenebilir?

- A) Tokyo ve Kahire B) Mekke ve Ulan Bator
C) Tokyo ve Mekke D) Kahire ve Ulan Bator
E) Mekke ve Kahire

41. Türkiye'de kırsal yerleşmeler dokusuna göre toplu ve dağınık yerleşmeler olarak ikiye ayrılırlar.

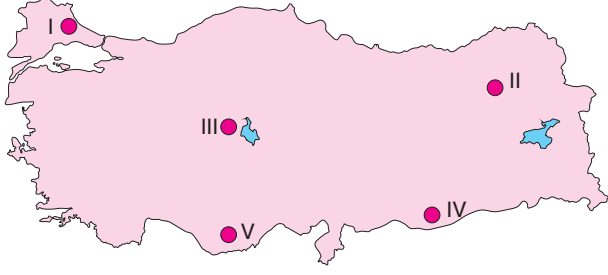
Buna göre Türkiye'deki toplu yerleşmelerle ilgili olarak,

- I. Yağış ve su kaynakları fazladır.
II. Evler birbirine yakındır.
III. İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu, İç Ege ve Trakya'da yaygındır.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

42. Göçebe yaşayan ailelerin hayvancılık yapmak amacıyla oluşturduğu geçici yerleşmelere oba denir. Bu yerleşmeler çadırlardan oluşur.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinin oba yerleşmelerinin daha yaygın olarak görüldüğü söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

43. Köy altı yerleşmeleri, köyün idari sınırları içerisinde yer alan ve köye bağlı bulunan kırsal yerleşme türüdür.

Bu yerleşmelerin ortaya çıkmasında;

- I. tarım arazilerinin yaşam alanlarına uzak olması,
- II. aileler arasında anlaşmazlıkların yaşanması,
- III. hayvanları otlatma alanlarının sınırlı olması

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

44. **Çiftlik:** Tarım alanları içinde arazi sahibi ve çalışanların evleri ile ahır vb. eklentilerin bulunduğu yerleşmelerdir.

Kom: Hayvancılık faaliyetleriyle uğraşan aileler tarafından kurulmuş yerleşmelerdir.

Ağıl: Küçükbaş hayvanlar için yapılmış çevresi taş duvar ya da çitlerle çevrili olan çoban kulübesinin de bulunduğu barınaklardır.

Mahalle: Tarım ve hayvancılıkla uğraşan az sayıda ailenin oturduğu yerleşmelere denir.

Mezra: Tarım ve hayvancılık amaçlı kurulan ve genellikle birkaç aileden oluşan yerleşmelerdir.

Gülsüm Öğretmen, Türkiye'de kırsal yerleşmeler konusunu anlatırken tahtaya yukarıdaki yerleşmeleri yazmış ve öğrencilere bu yerleşmelerden hangilerinin geçici yerleşme olduğunu sormuştur. Bazı öğrenciler de aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

Gizem: Çiftlik ve mezra

Buse: Kom ve ağıl

Gökhan: Çiftlik ve mahalle

Hakan: Mezra ve Ağıl

Serkan: Kom ve çiftlik

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği cevap doğrudur?

- A) Gizem B) Serkan C) Buse
D) Hakan E) Gökhan

45. Genellikle ilkbahar ve yaz mevsimlerinde yüksek kesimlerdeki gür ot topluluklarından hayvancılık faaliyetlerinde yararlanmak amacıyla oluşturulan geçici yerleşmelere yayla denir. Yaylalar son dönemlerde turizm amaçlı olarak da kullanılmaktadır.

Buna göre açıklaması ve görseli verilen bu yerleşme şekli aşağıdaki illerin hangisinde yaygın olarak görülür?

- A) Tekirdağ B) Aydın C) Ankara
D) Gaziantep E) Rize

46. • Birkaç mahalleden oluşan yerleşmelerdir.
• Bu tür yerleşmelere daha çok Batı Karadeniz'de rastlanır.
• Temel ekonomik etkinlik tarım ve hayvancılıktır.

Hakkında bazı bilgiler verilen bu yerleşme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dam   B) Divan   C) Kasaba
D) Mezra   E) Kom

47. Mal ve hizmetlerin üretim alanlarından tüketim merkezlerine ve tüketiciye ulaştırılmasına dağıtım denir.

Buna göre dağıtımla ilgili,

- I. Üretim ve tüketim arasındaki bağ dağıtım ile sağlanır.
II. Dağıtımın gelişmemesi üretim ve tüketimi olumsuz etkiler.
III. Günümüzde ulaşımın gelişmesi dağıtımın hız kazanmasına neden olduğundan tüketim de artmaktadır.

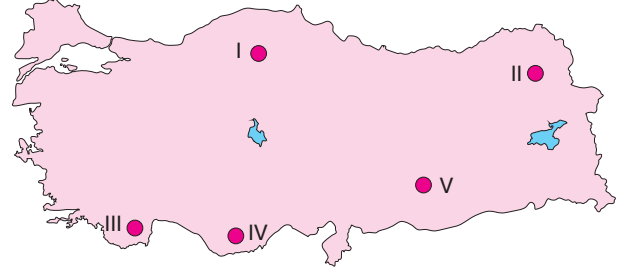
bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

48. Aşağıdakilerden hangisi üretim, dağıtım ve tüketimde coğrafi konumun etkisine örnektir?

- A) Türkiye'nin Avrupa ile Orta Doğu arasında yer almasının transit ticaretini geliştirmiş olması
B) Kar yağışı nedeniyle ulaşımın aksamasından dolayı Van'a sebze sevkiyatının durması
C) Taşınırken bazı ürünlerin bozulmaması için soğutucu sistemleri olan ulaşım araçlarının üretilmesi
D) Nüfusun artmasına bağlı olarak üretilen konut sayısının da artması
E) Tarım ürünlerini taşımak için Antalya Gazipaşa'da sandık ve kasa üreten atölyelerin kurulması

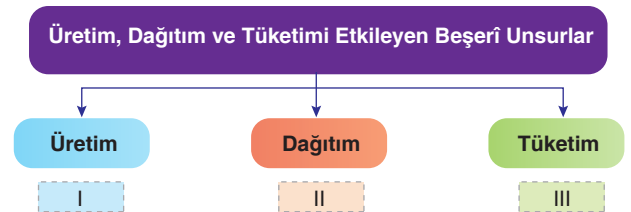
49. Ulaşımın geliştiği yerleşim yerlerinde dağıtım faaliyetleri daha kolay ve hızlı yapılır. Dağınık yerleşmelerin görüldüğü alanlarda ise dağıtım faaliyetleri daha zor ve maliyetlidir.

Buna göre bu haritada numaralanmış alanların hangisinde dağıtım faaliyetlerinin daha kolay yapıldığı söylenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

- 50.

Bu şemada numaralanmış kısımlara yazılması gereken unsurlar aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	Sermaye	Ulaşım	İhtiyaçlar
B)	Moda	Sanayi	Sermaye
C)	Gelir düzeyi	Reklam	İletişim
D)	Ulaşım	Teknoloji	Moda
E)	İhtiyaçlar	Moda	Ulaşım

51. Üretim ve tüketim etkinliklerinin şekillenmesinde kentleşme de çok önemli bir faktör olmuştur. Özellikle sanayi tesisleri, tavuk ve besi çiftlikleri kentlerin yakınlıklarına kurulmaktadır.

Bu durumun nedenleri arasında;

- I. ürünlerin bozulmasının önüne geçilmek istenmesi,
- II. ulaşım masraflarının azalmasının sağlanması,
- III. ürünün yetişmesi için gerekli iklim şartlarının daha uygun olması

unsurlarından hangileri vardır?

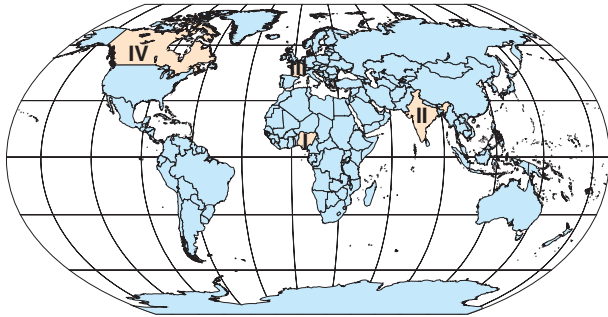
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

52. Bir ülkenin doğal kaynaklar bakımından zengin olması, ekonomik kalkınma için önemlidir. Ancak doğal kaynaklar bakımından zengin olmak o ülkenin kalkınması için tek başına yeterli bir koşul değildir.

Buna göre söz konusu duruma örnek verilecek ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Azerbaycan   B) Moğolistan
C) Nijerya   D) Irak
E) Venezuela

53. Bir yerde fabrikanın kurulması, fabrika içerisinde yer alması gereken makinelerin temin edilmesi, çalışanların ücretlerinin ödenmesi gibi birçok işlem sermaye birikimi ile gerçekleştirilebilir. Bu nedenle sermaye birikimi fazla olan ülkeler, genellikle sanayi kuruluşlarının da yoğun olduğu ülkelerdir.

Buna göre haritada numaralanmış ülkelere örnek olarak gösterilemez?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

54. Aşağıdaki haritada bazı ürünlerin üretildiği ülkeler ve bu ürünlerin ticaret yolları gösterilmiştir.

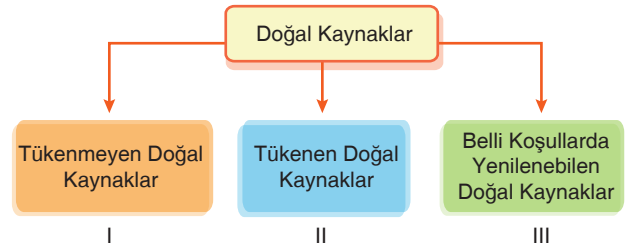

Buna göre yeşil ve sarı renkle gösterilen bu ürünler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	Sarı	Yeşil
A)	Pirinç	Çay
B)	Kahve	Buğday
C)	Kakao	Patates
D)	Çay	Kahve
E)	Mısır	Pamuk

YAYIN DENİZİ PRO

- 55.

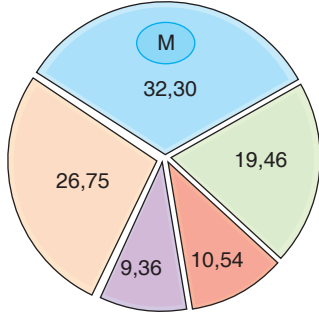

Bu şemadaki numaralanmış doğal kaynaklara verilecek örnekler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Rüzgâr	Doğal gaz	Orman
B)	Rüzgâr	Orman	Doğal gaz
C)	Orman	Rüzgâr	Doğal gaz
D)	Doğal gaz	Rüzgâr	Orman
E)	Doğal gaz	Orman	Rüzgâr

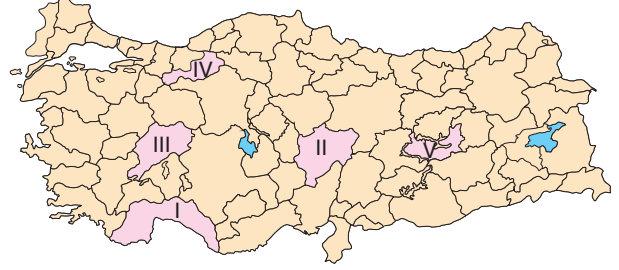
56. Aşağıda Türkiye'nin 2021 Şubat ayına ait birincil kaynaklara göre elektrik enerjisi kurulu güç oranlarını gösteren grafik verilmiştir.

Buna göre grafikte "M" harfi ile gösterilen ve elektrik üretiminde en fazla paya sahip olan enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Linyit
B) Yenilenebilir
C) İthal kömür
D) Doğal gaz
E) Hidrolik

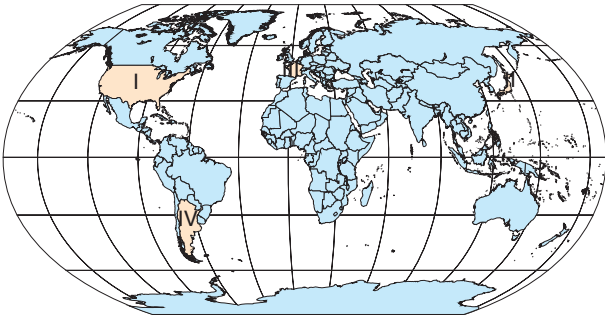
58. Türkiye; yer şekilleri, su kaynakları, ormanları, tarım alanları, madenleri ve enerji kaynaklarıyla önemli bir doğal kaynak potansiyeline sahiptir.

Haritada numaralanmış illerdeki potansiyeli yüksek olan doğal kaynaklar aşağıdakilerden hangisinde yanlış eşleştirilmiştir?

- A) I → Plajlar (Yaz turizmi)
B) II → Dağlar (Kış turizmi)
C) III → Taş kömürü
D) IV → Orman
E) V → Hidroelektrik enerji

57. Bazı ülkeler, hem doğal kaynak bakımından zengin hem de ileri bir teknolojiye sahiptir. Bu tür ülkeler doğal kaynaklarını etkili bir biçimde kullanarak gelişmektedirler.

Buna göre haritadaki numaralanmış ülkelerden hangileri hem yer altı kaynakları bakımından zengin hem de gelişmiş ülkeler arasında yer alır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

59. 1940 yılında bir köy iken petrolün bulunmasıyla önce Bucak sonra belediye, 1957'de ilçe ve 1990'da il olmuştur. 1940'lı yıllarda temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan şehir, petrol rafinerisinin kurulması ile çok sayıda işçi göçü almış ve nüfusu hızla artmıştır.

Buna göre hakkında bazı bilgiler verilen bu şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batman
B) Adıyaman
C) Mersin
D) Kırıkkale
E) İskenderun